

Neriman AÇIKALIN¹

Toplumsal Kaynakların Dağılımındaki Adaletsizliği Gizleyen Bir Kavram Olarak Yoksulluk Kültürü: İstanbul ve Gaziantep Örnekleri

Özet

Yoksulluk kavramının çözümlemesinde karşılaşılan çok boyutluluk, yoksulluğun nedenlerine ilişkin analizlerde de karşımıza çıkmaktadır. Ancak, yoksulluğun nedenlerine ilişkin çözümlemelerde, çok boyutlu yaklaşım yerine yoksulluğun mikro düzeyde, yoksulluğun bizzat yoksulların kişisel özelliklerinden kaynaklandığı düşüncesine dayandırılarak yapılan açıklamalar, yoksulluğu belirleyen yapısal faktörlerin üzerini örtmek anlamına gelmektedir. Bu bağlamda, İstanbul ve Gaziantep illerinde bir alan araştırması yapılmış ve 200 haneyi kapsayan, çalışan kent yoksulları üzerine, anket formu, görüşmeler ve odak grup teknikleri kullanılarak, yoksulların çalışma koşullarından toplumsal değerlerine kadar geniş bir açıdan bulgular elde edilmiştir. Çalışma özellikle, Oscar Lewis'in ileri sürdüğü yoksulluk kültürü kavramı üzerinden giderek, yoksulluğun nedenlerine ilişkin çözümlemelerin yoksulluk kültürü kavramıyla değil, fakat toplumsal eşitlik, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, sosyal devlet, toplumsal izolasyon gibi kavramlarla yapılabileceği üzerinde durmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kent Yoksulluğu, Kentsel İşgücü Piyasası, Toplumsal Eşitlik, Toplumsal İzolasyon.

Conceptualization of Culture of Poverty: Concealing the Distribution Relations

Abstract

The multi-dimensional characteristics existed in analyzing the concept of poverty could also be faced with the analysis of the reasons of poverty. However, the explanation of poverty based on personal characteristics rather than the multi-dimensional analysis about the reasons of poverty conceals the structural factors that determine it.

In order to emphasize such concealed structural factors, the study is carried out by case study, questionnaire, interviews and focus groups based on working urban poor in 200 households in İstanbul and Gaziantep, two big cities in Turkey. The study finds some results about poverty from their working conditions to social values. The study especially focuses on the disregard points of Oscar Lewis' thesis of "culture of poverty" and results that the features of culture of poverty are not the way of behavior peculiar to poverty.

Keywords: Urban poverty, urban labour market, social equality, social isolation.

¹Dr, Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü